

שיעור שאלות תשובות סדר דין אזרחי

עו"ד אורטל רייסמן

אסור להעתיק, לצלם, להקליט או להסריט את התכנים, כולם או חלקם,
שיוצגו לכם להלן ללא אישור מפורש ובכתב מאורטל רייסמן.

הנושא: פגרות

מה ההבדל בין פלילי לאזרחי, ואיך זה משנה שבפלילי גם לא סופרים אבל ההגשה תעשה בתום הפגרה (לדוג' בתאריך 6.9).

התשובה:

פגרת הקיץ היא בתאריכים 21/7-5/9

כשאומרים " **הפגרה לא תבוא במניין הימים**" - מתכוונים לכך שאם יש לך מניין ימים, זמן הקבוע בתקנות / חוק, להגיש לבית המשפט כתבי בי דין לדוגמא כתב תביעה/ ערעור, אתה תמנה את הימים כך שהפגרה לא נספרת בימים אתה "מדלג" עליה.

כשאומרים לך " **הפגרה באה במניין הימים**" - אתה לא מדלג עליה וסופר את הימים של הפגרה במניין הימים שקבוע לך בחוק.

הנושא: הכרה / אכיפת פסק חוץ

ברצוני לשאול האם תקופת ההתיישנות של ה 5 שנים היא אך ורק לגבי אכיפה של פסק דין ולא גם להכרה?

התשובה:

נכון. תקופת ההתיישנות נוגעת רק לעניין אכיפה של פסק חוץ. לעניין ההכרה, אין הוראה דומה לכך בחוק בנוגע להכרה של פסק חוץ.

הנושא: הכרה / אכיפת פסק חוץ

שאלה

מבין שהכרה כפסק דין אכיף היא כדין פסק דין לעניין הוצאה לפועל (מעשה בי-דין), האם בעניין הכרת פסק חוץ כהכרה ישירה הוא גם אכיף במידה זהה לעניין הוצאה לפועל (מעשה בי דין)?
ומה לגבי הכרה אגבית?

התשובה:

לא די בלהכיר בפסק החוץ, יש גם לקבוע שהוא אכיף. כל עוד פסק דין לא הוכרז כאכיף, אי אפשר להביאו לידי ביצוע.

הנושא: הכרה / אכיפה פסק חוץ

מה ההבדל בין הכרה לאכיפה בפסקי חוץ, ואיך ניתן לזהות מתוך השאלה?

תשובה: ההסבר הבא לקוח מתוך מאמרו של עמוס שפירא - "הכרה ואכיפה של פסקי חוץ".

הכרה:

בית-משפט מכיר בפסק-חוץ כאשר הוא מתייחס אל הפסק — למטרה כלשהי — כקיים ובר תוקף. היינו, כאשר הוא מייחס לפסק — לצורך כלשהו — נפקות. הכרה יכול שתוענק לפסק-חוץ אגב אורחא (במסגרת דיון שיפוטי שאינו סובב סביב הפסק דווקא), ויכול שתהיה ראשונית וישירה (על ידי מתן פסק-דין הצהרתי, המאשר את קיומו ותוקפו של פסק-החוץ).

אכיפה

בית-משפט אוכף פסק-חוץ כאשר הוא מאפשר את ביצועו של הפסק, היינו, מספק לנושה אמצעים להוצאתו של הפסק לפועל. אכיפה, במשמעותו הרחבה של המושג, יכול שתתבצע באמצעות תביעה רגילה, כשפסק-החוץ עצמו משמש עילת תביעה, או באמצעות הליך מיוחד, שהוא לעתים קרובות מקוצר ומפושט, המיועד "לאשרר" או "לרשום" את הפסק. קרי: להכשירו להוצאה-לפועל מקומית.

הנושא: הכרה / אכיפה פסק חוץ

המשך תשובה:

אכיפה של פסק-חוץ טומנת בחובה הכרה בו, אך לא כל הכרה גוררת עמה אכיפתו של הפסק.

כלומר, בית המשפט מכיר, במובלע אך בהכרח, בכל פסק-חוץ שהוא אוסף, אבל אין הוא אוסף בהכרח כל פסק שהוא מוכן להכיר בו. לא זו אף זו, כפי שיתברר להלן, יש סוגי פסקים שמעצם טיבם אינם ניתנים לאכיפה, קרי: להוצאה-לפועל. בקשה לאכיפה היא תמיד נשק התקפה: הנושה בפסק-הדין מבקש לממשו במדינת הפורום האוסף. לעומת זאת, בקשה להכרה עשויה לשמש, בידי בעל-דין שהתביעה נגדו בחו"ל נדחתה, אמצעי מגן למניעת תביעה חדשה נגדו בעתיד או להדיפת תביעה כזו שכבר הוגשה.

הנושא: הכרה / אכיפה פסק חוץ

סיכום התשובה:

חוק אכיפת פסקי חוץ מתווה שני מסלולים:

1-אכיפת פסק חוץ (המסלול העיקרי) - מסלול זה מיועד לפסק חוץ המטיל חיוב שאפשר לבצעו בהוצאה לפועל (ראו סעיפים 2-6 שלהלן);

2-הכרה בפסק חוץ - מסלול זה מיועד לפסק חוץ שאינו מטיל חיוב ועל כן אי אפשר לבצעו בהוצאה לפועל. לדוגמה: פסק חוץ הצהרתי וכן צו ירושה או צו קיום צוואה (ראו סעיף 7 שלהלן).

ההבדל בין שני המסלולים נעוץ בטיבו של פסק החוץ אותו מבקשים לקלוט. פסק חוץ המחיל חיוב אישי נועד

למסלול האכיפה, בעוד שפסק חוץ שאיננו מטיל חיוב אישי, אלא קובע סטטוס שאיננו ניתן לאכיפה, המסלול הרלוונטי לגביו

הוא הכרה.

הנושא: סעדים זמניים

למדנו שצו מניעה שאין לו ערך כספי הוא בסמכות בית במשפט המחוזי. על כן, שאלתי היא לגבי צו גילוי מסמכים וצווים אחרים.

האם זה נחשב סעד שאינו כספי שצריך למחוזי? הרי אלו סעדים לא כספיים למשל תביעה של פיצוי כספי בשל הפרת חוזה וצו לגילוי מסמכים, מה הדין?

התשובה:

צו לגילוי מסמכים זה לא סעד עיקרי
זאת בקשה שמבקשים בתיק עצמו על מנת שיהיה ניתן להוכיח את התביעה.
כסף זה סעד עיקרי.

הנושא: סמכות מקומית

למדנו שאם הסעד הוא לגבי סכסוך במקרקעין, אז הולכים לפי מקום המקרקעין.

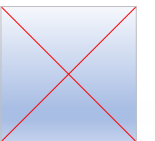
שאלתי היא כזו: אם נחתם חוזה שכירות וצד אחד מפר את ההסכם והצד השני רוצה לתבוע אותו, לאן יפנה? למקום המקרקעין או למקום מושב הנתבע? האם הסכם שכירות נחשב חזקה ושימוש במקרקעין או הסכם רגיל שתובעים לפי מקום הנתבע?

תשובה

בכדי לענות על שאלה זו, עלינו לשאול את השאלה **מה הסעד המבוקש?** אם מדובר בתובענה לאכיפת הסכם שכירות או ביטולו - זו תובענה שעניינה חזקה ושימוש במקרקעין והיא תוגש לפי מחוז השיפוט בו מצויים המקרקעין. לעומת זאת, אם מדובר בנזק שנגרם למושכר נגיש תביעה כספית על כן התביעה תוגש לבית משפט לו נתונה הסמכות העניינית לפי שווי התובענה.

נזכיר כי שכירות מעל 25 שנה היא חכירה לדורות והסמכות לדון בה

נתונה לבימ"ש המחוזי

הנושא: סמכיות

אם אין תניית שיפוט וכד- אז הכלל הוא מקום מגורי הנתבע/ עסקיו/ המעשה/ המחדל.
נניח אדם תובע את חברו על חוזה שעשו יחדיו. החוזה נערך בת"א, הנתבע גר באשקלון- יש סמכות מקבילה לת"א ולאשקלון?

תשובה

לא. בדוגמה שנתת אין סמכות מקבילה לשני בתי המשפט. לפי תקנות סד"א החדשות. אין משמעות למקום עשיית החוזה, ולכן העובדה שהחוזה נעשה בת"א אינה מקנה לביהמ"ש בת"א סמכות לדון בתביעה.
כלומר, מקום עשיית החוזה אינה נופלת לגדר "מקום עשיית המעשה או המחדל".
מכאן, שהסמכות המקומית מוקנית לביהמ"ש באשקלון, היות וזה מקום מגורי הנתבע.

הנושא: פגישת מהו"ת

בשיעור צוין, כי פגישת מהו"ת זה גישור בהסכמת הצדדים. מקריאת הסעיף אני מבינה שזה חובה על הצדדים ולא כמו גישור שצריך לקבל את הסכמתם. אפשר הבהרה בנושא.

תשובה

פגישת המהות היא תחילתו של הליך הגישור ומנוהלת על ידי מגשר מהו"ת אשר ממונה על ידי יחידת הגישור. השתתפות בפגישה זו היא **חובה**. לאחר הפגישה הצדדים יחליטו אם הם **מסכימים** להעביר הסכסוך לגישור (שכן כל עוד לא התקבלה הסכמתם הם אינם בהליך גישור).

הנושא: פגישת מהו"ת

הסנקציות באי התייצבות לפגישת מהות הן הוצאות עד תום ישיבת קדם משפט אחרונה, וכשהתובע מפר אז אפשר גם התליית הליכים ומחיקה מטעמים מיוחדים שירשמו?

מה לגבי אי התייצבות לדיון מקדמי?

תשובה

לגבי אי התייצבות לפגישת מהו"ת קבע המחוקק כי - **הממונה יחייב בעל דין שלא התייצב בהוצאות מגשר ובהוצאות בעלי הדין שהתייצבו אלא אם מצא שמתקיימים טעמים שלא לחייבו.**

כמו כן, קיימות סנקציות נוספות בסעיף 38 אך הן לא בשל אי התייצבות אלא אי מילוי הוראות הפרק אשר עוסקות הן בדיון מקדמי בין בעלי הדין והן בפגישת מהות.

הנושא: פגישת מהו"ת

נסכם התשובה

אי התייצבות לפגישת מהות: הוצאות ע"י הממונה: חיוב בתשלום הוצאות למגשר ולבעל הדין שהגיע

אי מילוי הוראות הפרק לרבות אי התייצבות.

1. בית המשפט יורה לבעל דין למלא אחר ההוראות ואם זה התובע שהפר – בית המשפט רשאי להתלות ההליך או למחוק מטעמים מיוחדים שיירשמו.

2. אם אין סיבה מוצדקת לאי מילוי ההוראות - הוצאות ע"י בית משפט - לטובת בעל דין שכנגד או לטובת המדינה.

על אף האמור, בית המשפט יכול שלא להורות לבעל דין למלא ההוראות שהפר או לא לחייב אותו - אם מצא טעמים מיוחדים לכך.

הנושא: פגישת מהו"ת

האם פגישת מהות רלוונטית לכל בית משפט או רק לבית משפט שלום

לא הבנתי אם הכוונה שעניין פגישת המהו"ת חלה רק בבית משפט שלום או בכל בתי המשפט? בתקנה מספר 37 (יא) שם מצוין בית משפט שלום - אבל אני מבינה מהתקנה שהפגישות מהות יתבצעו **פיזית** בבתי משפט שלום או הכוונה שיחולו על שלום בלבד.

תשובה

פגישת מהו"ת היא הליך חובה בכל תביעה כספית שסכומה או שוויה עולה על 40,000 ש"ח, למעט נזקי גוף ופלת"ד, והכל לפי תקנה 37 לתקנות סד"א החדשות.

על כן, הדבר אינו תלוי אם התביעה הוגשה בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי. כל תביעה שנופלת לגדר ההגדרה בתקנה 37 לתקנות סד"א החדשות, **חייבת** בפגישת מהו"ת.

תקנה 37(יא) מתייחס למקום הפיזי בו תתקיים הפגישה עצמה, ובאופן שאינו תלוי האם התביעה הוגשה בבימ"ש השלום או בבימ"ש המחוזי.

הנושא: פגישת מהו"ת

האם פגישת מהות רלוונטית לכל בית משפט או רק לבית משפט שלום

לא הבנתי אם הכוונה שעניין פגישת המהו"ת חלה רק בבית משפט שלום או בכל בתי המשפט? בתקנה מספר 37 (יא) שם מצוין בית משפט שלום - אבל אני מבינה מהתקנה שהפגישות מהות יתבצעו **פיזית** בבתי משפט שלום או הכוונה שיחולו על שלום בלבד.

תשובה

פגישת מהו"ת היא הליך חובה בכל תביעה כספית שסכומה או שוויה עולה על 40,000 ש"ח, למעט נזקי גוף ופלת"ד, והכל לפי תקנה 37 לתקנות סד"א החדשות.

על כן, הדבר אינו תלוי אם התביעה הוגשה בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי. כל תביעה שנופלת לגדר ההגדרה בתקנה 37 לתקנות סד"א החדשות, **חייבת** בפגישת מהו"ת.

תקנה 37(יא) מתייחס למקום הפיזי בו תתקיים הפגישה עצמה, ובאופן שאינו תלוי האם התביעה הוגשה בבימ"ש השלום או בבימ"ש המחוזי.

הנושא: כתבי טענות

לאחר בדיקה בתקנה 23 לסדר דין האזרחי וצפיה בהרצאה, ברצוני לקבל הבהרה בעניין שלא ברור לי.
האם המקבל הודעת צד ג' חייב או רשאי להגיש כתב הגנה?

תשובה

תקנה 23 (ג) קובעת :
דין צד שלישי שהומצאה לו הודעה, כדין נתבע לכל דבר ועניין, ואולם הוא אינו רשאי להגיש תביעה שכנגד.
משכך - הוא חייב ולא רשאי.

הנושא: תצהירים

אשמח לקבל הסבר מתי צריך תצהיר מידיעה אישית ומתי צריך תצהיר לפי מיטב האמונה.

תשובה

תצהיר עדות ראשית - ידיעה אישית

תצהיר המצורף לבקשות, לכתב טענות בדיון מהיר, ערעור על החלטה בבקשה לפסלות שופט - תצהיר לפי מיטב האמונה וידיעה אישית.

הנושא: המצאות

בתקנות רשום כך:

(א) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית המשפט לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכתרת כתב טענותיו ואם היתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו;..."

מה ההבדל בין הודעה למסמך עצמו? האם בהודעה עצמה לא מצרפים את המסמך עצמו? לא הבנתי את פשר הסיפא של הסעיף

תשובה

ההבדל מצוי בהגדרות הנתונות בסעיף 159 לתקנות:

"הודעה אלקטרונית" – הודעה בדבר קיומו של מסמך במערכת נט המשפט הכוללת קישור אליו, שפתיחתו אפשרית באמצעות מנגנון הזדהות;

"מסמך אלקטרוני" – מסמך שהוא מסר אלקטרוני החתום בחתימה אלקטרונית כהגדרתם בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001, הניתן לשמירה אלקטרונית ולאחזור;

הנושא: המצאות

סעיף 162(2) לגבי המצאה על מסמך ראשון/ כתב תביעה/ כתב הגנה למי שלא מיוצג על ידי עורך דין .. אם אדם שלא מיוצג מסר כתובת דואר אלקטרונית לבית המשפט אז רק בית המשפט יכול לשלוח לו את כתבי בית הדין או שגם הצד השני יכול לשלוח לכתובת האלקטרונית מבלי לשלוח את המסמך בדואר רשום עם אישור מסירה ?

תשובה

אכן כן, מדובר בחריג לפיו ניתן להמציא לצד שכנגד שאינו מיוצג, אם השאיר את הדוא"ל שלו לבית המשפט.

הנושא: ערעורים ומותבים

אמרנו שבר"ע מגישים תוך 60 ימים, כלומר, 60 ימים להגשת הבקשה ואם ניתנה רשות אז 60 ימים נוספים להגשת הערעור?. או שזה 60 ימים שכוללים את הבקשה ואם הערעור ביחד?

תשובה

לפי לשון הדין, ניתן להגיש בקשת רשות ערעור תוך 60 ימים מיום שהחלטה הומצאה.

137(א)

המועד להגשת ערעור על החלטה הוא שישים ימים מיום שהומצאה.

הנושא: פגישת מהו"ת

באיזה מקרה עו"ד אסור לו להגיע לפגישה ראשונה של דיון מקדמי?

תשובה

נראה כי התבלבלת עם פגישת מהו"ת.

לפגישת מהו"ת בעלי הדין חייבים להגיע בעצמם, אולם הם אינם חייבים להגיע עם עורכי דינם.

הנושא: תצהירים

מה הכוונה בדרישה לתצהיר בג"צי?

תשובה

תצהיר בג"צי מכיל הצהרה קצרה במסגרתה מצהיר בעל הדין בפני עורך דין, שהעובדות הקבועות במסמך המצורף ידועות לו מידיעה אישית והן נכונות.

הנושא: סדרי דין מיוחדים

תביעה לפינוי מושכר יכולה להיות בדיון רגיל ולא מהיר? ואם ניתן להגיש בדיון רגיל אז ניתן להגיש תביעה שכנגד?

תשובה

תובענה לפינוי מושכר ניתן לעשות בשני אופנים.

1. **בדיון רגיל, ואז יחולו הכללים הרגילים - כתב הגנה תוך 60, ניתן להגיש תשובה, ניתן לתבוע סעדים נוספים, ניתן להגיש תביעה שכנגד, ניתן להגיש הודעת צד ג' (ללא בקשת רשות), יש הליכים מקדמיים וכל יתר הכללים שנלמדו לגבי תובענות אזרחיות "רגילות".**
2. **במסלול של דיון מהיר (לפי סעיף 81, ואז התובענה תכיל סעד אחד בלבד- פינוי המושכר (ניתן לתבוע סעדים נוספים כמו פיצויים בהמשך, בלא צורך לבקש פיצול סעדים). במסלול הזה לא ניתן להגיש תביעה שכנגד או הודעת צד ג', התובע לא רשאי להגיש כתב תשובה לכתב ההגנה (שיוגש תוך 30 ימים), אין הליכים מקדמיים (דיון מקדמי, פגישת מהו"ת) וגם לא יתקיים קדם משפט.**

בהצלחה בהמשך!